Kommuneplanens
samfunnsdel 2026–2038

Vedtatt 18.03.2026

FÆRDER KOMMUNE
– med vind i seilene

INNHOLD

FORORD **3**

INNLEDNING **4**

Om kommuneplanen 4

Viktige føringer 8

Samfunnssikkerhet og beredskap 9

INNSATSOMRÅDER MED MÅL OG STRATEGIER **10**

Samfunnsmål 1: Økt bolig- og befolkningsvekst 11

Samfunnsmål 2: Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne 12

Samfunnsmål 3: Aldersvennlig samfunn 15

Samfunnsmål 4: Bevaring av verdifull natur 17

Samfunnsmål 5: Frisk Oslofjord og levende vassdrag 19

Samfunnsmål 6: Styrket næringsutvikling og arbeidsplassutvikling 20

AREALSTRATEGI **22**

Arealstrategikart 23

Senterstruktur 24

Strategier 25

KOMMUNEPLANENS ROLLE I PLANSYSTEMET **27**

MEDVIRKNING **28**

FORKLARING PÅ ORD OG BEGREPER **29**

FORORD

Sammen om framtidens Færder

Vi er heldige som bor i Færder. Vi bor i en kommune med sterke fellesskap, levende lokalsamfunn og en kystnatur som betyr mye for hvem vi er. Her er det godt å vokse opp, godt å leve – og godt å bli eldre. Det er kvaliteter vi skal ta vare på, samtidig som vi utvikler kommunen videre.

Tom Mello, ordfører i Færder kommune.

Kommuneplanens samfunnsdel peker ut retningen for dette arbeidet. Den handler om hele lokalsamfunnet vårt – og hvordan vi sammen skal møte framtiden.

Vi står i en tid med store endringer. Vi blir flere eldre, færre i yrkesaktiv alder, og vi opplever økt press på både natur, tjenester og økonomi. Samtidig øker forventningene til hva kommunen skal levere. Dette utfordrer oss, og gjør det nødvendig å prioritere tydeligere og tenke nytt.

I denne planen samler vi innsatsen vår om seks hovedmål:

- Vi skal legge til rette for en økt bolig- og befolkningsvekst
- Vi skal styrke inkludering og deltakelse, særlig blant barn og unge
- Vi skal utvikle et mer aldersvennlig samfunn
- Vi skal ta vare på verdifull natur
- Vi skal bidra til en frisk Oslofjord og levende vassdrag
- Vi skal styrke næringslivet og legge til rette for flere arbeidsplasser

Dette er mål som henger tett sammen, og som vil prege utviklingen av Færder i årene framover.

FNs bærekraftsmål ligger til grunn for prioriteringene våre. Vi skal utvikle kommunen på en måte som gir gode liv i dag – uten å ødelegge mulighetene for de som kommer etter oss. Det betyr blant annet at vi må finne en god balanse mellom vekst og vern, og ta vare på naturen og kysten som er en viktig del av Færders identitet.

Færder skal være en kommune som er nær. Nær innbyggerne, og nær i samarbeidet med frivillighet og næringsliv.
Framtidens velferd skapes i fellesskap og bygges på samarbeid, deltakelse og tillit. Derfor vil samskaping være en viktig del av hvordan vi jobber framover.

Denne planen er resultat av bred medvirkning og stort engasjement. Den gir oss et solid grunnlag for å ta gode valg i tiden som kommer.

Jeg ser fram til å videreutvikle Færder sammen med innbyggere, ansatte, frivillighet og næringsliv.

Tom Mello, ordfører i Færder kommune

INNLEDNING

Om kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi er Færder kommunes overordnede plan for samfunnsutviklingen frem mot 2038. Planen gir retning for hvordan kommunen skal møte fremtidige behov og utfordringer.

Samfunnsdelen fungerer som et politisk styringsverktøy og skal bidra til helhet og langsiktighet i kommunens arbeid. Den danner rammen for prioriteringer i tjenestene, arealbruk og samarbeid med innbyggere, næringsliv og frivillighet.

Arealstrategien er en integrert del av samfunnsdelen og viser hvordan arealene i kommunen skal forvaltes for å støtte opp under målene i planen.

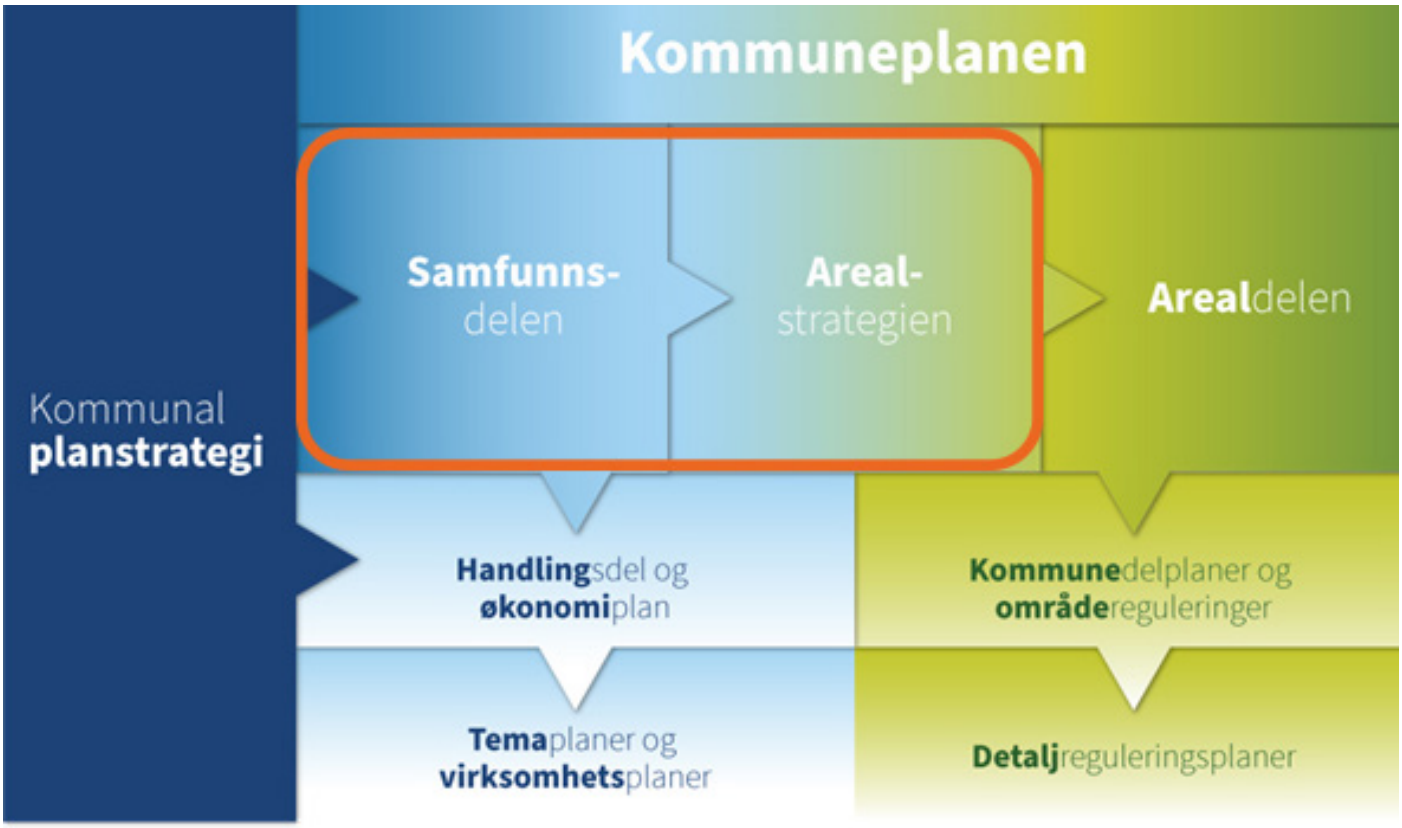

Ørabrua mellom øyene Brøtsø og Hvasser.

Fakta om Færder

- Færder kommune består av ca. 650 øyer hvor 9 har fast bosetting.
- Det bor ca. 27 600 innbyggere i Færder.
- Det forventes at Færder vil ha ca. 1 500–2 500 flere innbyggere i 2038.
- 1 av 5 bor alene, mens 1 av 4 husholdninger er barnefamilier.
- Antallet over 80 år vil øke med nesten 75 % frem til 2038, og andelen over 67 år vil overstige andelen barn under 18 år i 2027.
- Færder kommune har over 13 000 boliger, der 9 % er leiligheter.
- En fjerdedel av arealene er bebygd eller avsatt til bebyggelse, noe som gjør Færder til den 5. mest utbygde kommunen i Norge.
- Færder kommune har rundt 3 500 fritidsboliger, flere hoteller/overnattingssteder og campingplasser.
- I Færder har 2 av 5 høyere utdanning, som er høyest i Vestfold.
- 12,3 % av unge under 30 år er utenfor utdanning og arbeid, mot 9,9 % for hele Norge.
- En sykepleier har råd til å kjøpe 24 % av boligene, som er lavest i Vestfold.

Verdens Ende

Føynland
Nøtterøy
Veierland
Tjøme
Brøtsø
Hvasser

Viktige føringer

Planen bygger på Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027, Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet og Statlige planretningslinjer for klima og energi.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål danner det overordnede rammeverket for samfunnsutviklingen i Færder kommune. Målene representerer en felles global innsats for å sikre en bærekraftig fremtid, og er forankret i tre dimensjoner: sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. I Færder er disse målene tilpasset lokale forhold og utfordringer, og de er integrert i kommunens langsiktige mål og strategier.

Kommuneplanens samfunnsdel 2026–2038 bygger på en helhetlig forståelse av bærekraftig utvikling. Planen viser hvordan kommunen skal møte fremtidens behov uten å svekke mulighetene for kommende generasjoner. Hvert hovedmål i planen er koblet til ett eller flere relevante bærekraftsmål, og strategiene viser hvordan kommunen skal bidra til å nå disse, både lokalt og som del av en større global innsats.

Med denne tilnærmingen tar Færder kommune et tydelig ansvar for å utvikle en inkluderende, bærekraftig og robust kommune. Kommuneplanens samfunnsdel viser hvordan kommunen, i rollen som samfunnsutvikler, tjenesteyter og myndighetsutøver, aktivt fremmer bærekraft i alle deler av kommunen.

Kommune 3.0
Færder kommune bygger på prinsippene i Kommune 3.0, en ny rolleforståelse der kommunen er en åpen, samskapende og lærende organisasjon. Dette innebærer at kommunen ikke bare skal levere tjenester, men også legge til rette for at innbyggere, næringsliv, frivillighet og andre aktører sammen utvikler løsninger og skaper verdi for fellesskapet.

Prinsippene i Kommune 3.0 har vært førende for utformingen av mål og strategier i denne samfunnsdelen. Det kommer til uttrykk gjennom vektleggingen av samarbeid, medvirkning og fellesskapsløsninger på tvers av sektorer og aktører. Mange av strategiene bygger på forståelsen av at kommunen ikke alene kan løse fremtidens utfordringer, men må gjøre det i samspill med andre, gjennom tillit, deling av kunnskap og felles ansvar.

Økonomisk omstilling
Kommuneplanens samfunnsdel skal bidra til å møte de økonomiske utfordringene Færder kommune står overfor i planperioden 2026–2038. En aldrende befolkning vil gi økte utgifter til helse- og omsorgstjenester, samtidig som svak befolkningsvekst og lavere andel yrkesaktive kan svekke kommunens inntektsgrunnlag.

For å sikre økonomisk bærekraft må kommunen både styrke inntektene og dempe veksten i utgifter.

Det skal være mindre byråkrati, men flere tjenesteytere. Færre kontrollører, men flere utførere.

Innsatsområdene i planen er utformet for å bidra til dette: Økt boligbygging og befolkningsvekst skal gi flere skatteytere, mens forebyggende og inkluderende tiltak skal redusere behovet for kostnadskrevende tjenester. Arbeidsplassutvikling og effektiv arealbruk skal støtte opp under verdiskaping og langsiktig økonomisk handlingsrom.

Flere av tiltakene i planen vil kreve investeringer og innsats på kort sikt, men er nødvendige for å redusere fremtidige utgifter og sikre bærekraftige tjenester over tid. Det handler om å gjøre kloke prioriteringer i dag, for å unngå større kostnader og mer krevende omstillinger i fremtiden. Økonomisk bærekraft handler både om budsjettdisiplin og om å utvikle en kommune som kan møte fremtidens behov med ansvarlighet, forutsigbarhet og evne til omstilling.

Samfunnssikkerhet og beredskap
Samfunnssikkerhet og beredskap er et gjennomgående hensyn som skal ivaretas i all kommunal planlegging og tjenesteutvikling. Økt geopolitisk uro, klimaendringer, ekstremvær, digital sårbarhet og utfordringer knyttet til mat-, vann-, legemiddel- og energisikkerhet gjør det nødvendig med en helhetlig og kunnskapsbasert tilnærming opp mot gjeldende trusselbilde nasjonalt og lokalt. Færder kommunes verdifulle matjord er en viktig beredskapsressurs.

Samarbeid med Statsforvalteren, fylkeskommunen og regionale beredskapsaktører er en viktig del av beredskapsarbeidet. Kommunen skal være en aktiv deltaker i det regionale beredskapssystemet, og følge opp føringer og anbefalinger fra fylkes-ROS og fylkesberedskapsråd. Som en direkte oppfølging av anbefalingene fra kommunens helhetlige ROS-analyse, ble de offentlige tilfluktsrommene i kommunen oppdatert og oppgradert til forskriftsmessig stand i 2023 og 2024.

Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) er et sentralt verktøy i beslutningsgrunnlaget for arealplanlegging, beredskap og tjenesteutvikling. Ved nye tiltak skal risiko for hendelser som ras, utglidning og ledningsbrudd reduseres. Klimatilpasning og robust infrastruktur som tåler overvann, flom og tørke er nødvendig for en trygg og bærekraftig utvikling. God fremkommelighet for nødetater inngår også som en viktig del av beredskapen.

Kommunen har ansvar for å sikre drift og robusthet i kritiske samfunnsfunksjoner som vannforsyning, strøm, infrastruktur og kommunikasjon. Samtidig forventes det at innbyggerne gjennom egenberedskap kan klare seg selv i inntil syv døgn ved kriser. Kommunen har et særlig ansvar for å ivareta sårbare grupper som barn, unge og eldre.

Frivillige lag, foreninger og organisasjoner er en viktig ressurs i arbeidet med trygge lokalsamfunn, blant annet gjennom informasjon om egenberedskap og som bindeledd og aktiv bidragsyter mellom innbyggere og myndigheter i krisesituasjoner. I kommunens beredskapsråd er blant annet Røde Kors, Den norske kirke (Færder), Nøtterøy og Tjøme landbrukslag, Tønsberg og Færder næringsforening representert.

INNSATSOMRÅDER MED MÅL OG STRATEGIER

Nummereringen av samfunnsmålene angir ikke prioritet mellom målområdene, men brukes kun som en praktisk strukturering av planen.

Røssesundbrua

Samfunnsmål 1: Økt bolig- og befolkningsvekst

Færder kommune står overfor betydelige utfordringer knyttet til befolkningsvekst, demografiske endringer og boligbygging. Synkende barnetall og færre barnefamilier kombinert med en rask økning i andelen eldre krever en tydelig strategi for å sikre en stabil kommuneøkonomi, robuste lokalsamfunn og bærekraftig bruk av tilgjengelige arealer. Kommunens begrensede utbyggingsarealer stiller høye krav til transformasjon og fortetting i allerede etablerte områder.

Færder kommune vil oppnå en balansert befolkningsvekst som styrker det økonomiske grunnlaget for kommunen og bidrar til livskraftige lokalsamfunn. For å oppnå dette skal vi legge til rette for bygging av 2 000 nye boenheter innen 2038, hvor hovedvekten vil være leiligheter. Dette skal bidra til å møte innbyggernes behov for mer tilpassede boliger, samtidig som flere familieboliger frigjøres og skaper etableringsmuligheter for nyetablerte barnefamilier.

Strategien vår bygger på en målrettet prioritering av boligutvikling i og nær sentrumsområdene, der tjenester og kollektivtilbud er lett tilgjengelige. I tillegg skal det legges til rette for fortetting og utvikling som styrker lokalsamfunnene, også i søndre del av kommunen, der dette er forenlig med naturhensyn, kulturmiljø og overordnede strategier. Gjennom en aktiv rolle i planleggingen og i samarbeid med private aktører, skal vi sørge for at boligbyggingen og infrastrukturen støtter opp om fremtidens behov og styrker lokalsamfunnene.

Slik vil vi ha det (mål)	Dette får vi til ved å (strategi)
1.1. Færder er en attraktiv kommune å flytte til og bo i. *Bærekraftsmål: nr. 8, 11 og 15.*	• Markedsføre kvaliteter ved kommunens sentrale beliggenhet, sosiale infrastruktur og natur- og friluftsområder. • Videreutvikle kvaliteter ved kommunens natur- og friluftsområder. • Styrke utviklingen av arbeidsplasser for å øke bostedsattraktiviteten i kommunen, både gjennom regionalt samarbeid, og ved å satse på de viktigste lokale næringene.
1.2. 2 000 nye boenheter innen 2038, for å sikre en stabil demografisk utvikling og få en mer variert boligstruktur. *Bærekraftsmål: nr. 8, 11 og 17.*	• Ta en tydelig, offensiv og løsningsorientert rolle i møte med utviklere, for å utforske og realisere muligheter utover det som kreves av plan- og bygningsloven. • Sikre forutsigbarhet gjennom klare strategier, mål og rammer for fremtidig utbygging. • Benytte kommunale eiendommer strategisk for å legge til rette for ønsket boligutvikling (strategisk eiendomsutvikling). • Ha rask og effektiv plan og byggesaksbehandling.
1.3. Færder sikrer et mer variert boligtilbud for eldre i kommunen. *Bærekraftsmål: nr. 3, 10, 11 og 17.*	• Bygge 2 000 boenheter. • Det må bygges variert. Nye eneboliger, rekkehus og leiligheter må kunne tilbys dem som ikke ønsker å kjøpe bruktboliger. • Være en foregangskommune for utvikling av aldersvennlige boligstrukturer og etablere et pilotprosjekt i samarbeid med private eiendomsutviklere og fremtidige beboere. • I samarbeid med utbyggere utvikle et bredt spekter av leiligheter med ulike konsepter for eierskap og leie, integrerte fellesfunksjoner, sosiale møteplasser og løsninger som ivaretar prinsippene for universell utforming. • Vurdere mulighet for å tilrettelegge for en 3. boligsektor.
1.4. Færder kommune sikrer en strategisk og hensiktsmessig lokalisering av boliger og sosial infrastruktur som fremmer sosial og miljømessig bærekraft. *Bærekraftsmål: nr. 3, 9, 11 og 13.*	• Lokalisere majoriteten av fremtidige boliger og tjenester slik at de bygger opp under kommunens senterstruktur og styrker grunnlaget for kollektivtrafikk langs hovedveiene. • Legge til rette for boliger for barnefamilier i mindre boliggrender og etablerte sentre. • Legge til rette for nye boliger med nærhet til friluftsarealer og rekreasjonsområder.
1.5. Færder forhindrer nedgang i barnetallsutviklingen. *Bærekraftsmål: nr. 3, 4, 10 og 11.*	• I samarbeid med utbyggerne øke andelen leiligheter for å skape et mer variert boligtilbud, som legger til rette for at eldre kan flytte til mer tilpassede leiligheter. Dette frigjør boliger som er godt egnet for barnefamilier og familier i etableringsfasen. • Sikre barnehager og skoler med høy kvalitet som kan møte dagens og fremtidens behov. • Innføre/beholde boplikt for å sikre at disse boligene ikke blir til fritidsboliger.

Oserød skole

Samfunnsmål 2: Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne

Samfunnsdeltakelse handler om å være en del av fellesskapet i skole, utdanning, arbeidsliv, fritid og nærmiljø. De fleste barn, ungdom og unge voksne i Færder har gode vilkår for deltakelse, men noen har mindre tilgang til støtte, aktiviteter og utviklingsmuligheter. Dette kan påvirke helse, trivsel og senere tilknytning til utdanning og arbeidsliv.

Ungt utenforskap er en stor nasjonal utfordring. Færder har over tid høye prosentvise andeler unge utenfor arbeid og utdanning, særlig i aldersgruppen 25–29 år sammenliknet med andre kommuner. Tallene påvirkes i stor grad av demografiske flytteprosesser, særlig utflytting i etableringsfasen, og reflekterer ikke et høyt faktisk antall unge utenfor arbeid og utdanning. Samtidig er utenforskap også en reell utfordring i Færder, og flere ungdommer og unge voksne står i fare for å falle utenfor. Ofte er dette i kombinasjon med helseutfordringer. Årsakene er sammensatte, og det er behov for bedre lokal kunnskap.

Færder kommune bruker store ressurser på individuelle tiltak og tjenester, noe som kan gå på bekostning av gode fellesløsninger. En utfordring er å sikre at nok ressurser også går til helsefremmende og forebyggende arbeid for alle.

Kommunen skal legge til rette for at barn, ungdom og unge voksne kan være aktive og trygge deltakere i Færder-samfunnet. Barnehage, skole og nærmiljø skal styrkes som viktige arenaer for å fremme sosial mobilitet og utjevne sosiale forskjeller. Helsefremmende og forebyggende tiltak skal prioriteres. Universelle tiltak skal utformes slik at de gir størst nytte for dem som har størst behov, i tråd med prinsippet om proporsjonal universalisme. Kommunen vil fremme inkludering, deltakelse og sosialt fellesskap, og sammen med innbyggere, frivillighet og næringsliv utvikle trygge og lett tilgjengelige møteplasser og nærmiljø.

Slik vil vi ha det (mål)	Dette får vi til ved å (strategi)
2.1. Kommunen har gode fellesløsninger som reduserer behov for individuelle tjenester. *Bærekraftsmål: nr. 3, 4, 10 og 17.*	• Prioritere helsefremmende og forebyggende tiltak i kommunens planer og budsjetter. • Sørge for at tiltak er universelt utformet, og samtidig innrettet slik at barn, ungdom og unge voksne som trenger det mest, får særlig nytte av tiltakene. • Sikre tidlig innsats rundt barn og foresatte fortrinnsvis i gruppe, for å hindre at utfordringer vokser, blir mer komplekse og kostbare å løse. • Bidra til økt foreldrekompetanse og styrke laget rundt barna.
2.2. Færder-samfunnet skal fremme god livskvalitet for alle og bidra til å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller. *Bærekraftsmål: nr. 3, 4, 10, 11 og 17.*	• Skape fysiske og sosiale rammer som gjør det lett for barn, ungdom og unge voksne å ta gode valg for egen helse og livskvalitet. • Styrke nærmiljø, frivillighet, barnehage og skole som viktige arenaer for å fremme sosial mobilitet, integrering og utjevne sosiale forskjeller. • Kartlegge levekår og levekårssoner, og prioritere innsats der den trengs mest. • Legge til rette for at barn, ungdom og unge voksne opplever å høre til et fellesskap og tar en aktiv rolle i samfunnet. Dette gjøres blant annet gjennom gode møteplasser og aktivitetstilbud i samarbeid med frivilligheten. • Samarbeide med politiet, nabokommuner og frivilligheten om forebygging av rusmisbruk og ungdomskriminalitet.
2.3. Et inkluderende skole-, utdanning- og arbeidsliv gir barn, ungdom og unge voksne mulighet til å skape verdier for seg selv og andre. *Bærekraftsmål: nr. 4, 8, 10 og 17.*	• Ha skoler og barnehager der barn og unge opplever fellesskap, mestring og mulighet til å utvikle sine potensialer. • Sikre at barn og unge utvikler kompetanse for trygg og ansvarlig deltakelse i en verden i endring. • Samarbeide med fylkeskommunen og næringslivet om et mer inkluderende arbeidsliv og tilgang til flere lærlingplasser. • Ta en aktiv rolle som arbeidsgiver for å rekruttere unge utenfor arbeidslivet til kommunal tjenesteproduksjon.

Sjølystsenteret

Samfunnsmål 3: Aldersvennlig samfunn

Demografiske endringer med en økende andel eldre stiller Færder-samfunnet overfor utfordringer nå og i lang tid fremover. Antallet eldre, spesielt gruppen over 80 år, forventes å vokse betraktelig de neste tiårene. Selv om mange eldre har bedre helse og funksjon enn tidligere, øker antallet med kroniske sykdommer og sammensatte hjelpebehov. Særlig vil høyere forekomst av demenssykdom og behov for avansert helsehjelp hjemme stille nye krav til kommunen.

Færder kommune skal være et aldersvennlig samfunn der eldre bor i en bolig i et lokalmiljø det er godt å være gammel i og der alle kan benytte natur, uteområder, ulike aktiviteter og sosiale møteplasser. Vi tar alle vare på egen helse og pårørende og frivilligheten tar en større rolle når helsen svikter.

Kommunen oppfordrer innbyggerne til å tilpasse egne boliger slik at de kan bo trygt hjemme, selv med nedsatt fysisk og kognitiv funksjon. Det vil være behov for å utvikle flere nye og varierte boligtilbud med ulike fellesarealer og support. Eksisterende omsorgsboliger oppgraderes bygningsmessig og med helsepersonell for å imøtekomme økt behov for heldøgns helsetjenester og omsorgstilbud. Helseteknologi tas i bruk der det gir merverdi.

De kommunale helsetjenestene tilpasser seg kontinuerlig nye oppgaver. Det arbeides systematisk med forbedring, rekruttering og kompetanseutvikling. Samarbeidet med spesialisthelsetjenesten og utdanningsinstitusjonene er godt, og vi satser på frivillig heltidskultur.

Slik vil vi ha det (mål)	Dette får vi til ved å (strategi)
3.1. Eldre i Færder bor i en tilpasset bolig i et lokalmiljø der det er godt å leve som gammel. *Bærekraftsmål: nr. 3, 10, 11 og 17.*	• Oppfordre og bidra til at innbyggerne tilpasser egne boliger slik at de kan bo trygt hjemme, selv med nedsatt fysisk og/eller kognitiv funksjon. • Samarbeide med boligutviklere om å utvikle flere varierte boligtilbud og skape gode bomiljø for eldre i kommunen. • Utvikle eksisterende omsorgsboliger for å imøtekomme økt behov for heldøgns omsorgstilbud som alternativ til flere sykehjem. • Legge til rette for gode nærmiljø, der alle kan benytte natur, uteområder, ulike aktiviteter og sosiale møteplasser.
3.2. Eldre tar gode valg for egen alderdom og helse. *Bærekraftsmål: nr. 3, 11 og 17.*	• Aktivt formidle tilpasset informasjon, råd og veiledning for at eldre skal ta gode valg for egen alderdom og helse. • Legge til rette for at eldre er aktive og deltar i frivilligheten.
3.3. Eldre får rett helsehjelp til rett tid og har god livskvalitet til tross for sykdom. *Bærekraftsmål: nr. 3, 11 og 17.*	• Ha god dialog mellom kommune og innbyggerne for å avklare forventninger til helsetjenestene. • Gjøre pårørende i stand til å ivareta seg selv og sine omsorgsoppgaver. • Gi frivilligheten en større plass i helse- og omsorgstjenesten. • Tilby digitale løsninger og trygghetsskapende teknologi.
3.4. Færder kommune er en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer og beholder tilstrekkelig kompetent helsepersonell. *Bærekraftsmål: nr. 3, 8 og 17.*	• Samarbeide med utdanningsinstitusjoner og ha tilstrekkelig praksis- og lærlingeplasser. • Inspirere og motivere for å utdanne ufaglærte medarbeidere. • Være en ansvarlig og fleksibel arbeidsgiver som legger til rette for at medarbeidere opplever trygghet, mestring og utvikling. • Satse på heltidskultur og årsturnus. • Legge til rette for oppgaveforskyvning, som kan avlaste arbeidstakere med spesialkompetanse.
3.5. Arbeide kontinuerlig for å tilpasse helsetjenestene til nye oppgaver og behov. *Bærekraftsmål: nr. 3, 9 og 17.*	• Arbeide systematisk med forbedring, kompetanseutvikling og økt bruk av helseteknologi. • Samarbeide godt med spesialisthelsetjenesten. • Ha løpende innsikt i behovene gjennom dialog med pasienter/brukere, pårørende og ansatte.

Bekkevika, Tjøme

Samfunnsmål 4: Bevaring av verdifull natur

Landområdene rundt Oslofjorden er blant Norges rikeste når det gjelder biologisk mangfold. I Færder kommune er det registrert et stort antall truede arter og viktige naturtyper. Oslofjord-området er samtidig et pressområde med mye folk, næringsliv og infrastruktur. Over tid har store naturarealer blitt bygget ut. I Færder er nesten en fjerdedel av landarealet bebygd eller avsatt til bebyggelse. Færder er dermed blant de ti kommunene i landet med størst andel bebygd areal, ifølge SSB.

De mest alvorlige truslene mot naturen og dens evne til karbonlagring kommer i dag fra tap og fragmentering av arealer, spredning av fremmede arter, forurensning og klimaendringer. Arealendringer er hovedårsaken til tap av arter på land, og utgjør den viktigste påvirkningsfaktoren. Fremmede skadelige arter er en av de viktigste driverne for nedgangen i naturmangfold, både i sjøen, på land og i ferskvann. Forurensning påvirker også naturmangfoldet negativt.

For å løse utfordringene knyttet til tap av natur og karbonrike arealer, ønsker vi å prioritere fortetting i utbygde områder og styrke naturhensyn i kommunal planlegging og forvaltning. Videre vil kommunen bekjempe skadelige fremmede arter, motvirke forurensning og redusere klimagassutslipp. For å bidra til at alle tiltak er kunnskapsbaserte, vil kommunen også fortløpende styrke og dele kunnskap om natur, fremmede arter, viltbestander, forurensning og karbonrike områder i kommunen.

Slik vil vi ha det (mål)	Dette får vi til ved å (strategi)
4.1. Tap og fragmentering av naturarealer er redusert til et minimum. *Bærekraftsmål: nr. 11, 13, 15 og 17.*	• Legge sterk vekt på naturhensyn i kommunal planlegging og kommunens forvaltning. • Ta i bruk nye virkemidler som planvask, naturregnskap og naturrestaurering. • Vurdere å støtte etablering av flere verneområder. • Formidle kunnskap om naturverdiene og samarbeide med frivillige og innbyggere om tiltak for å bevare og forbedre disse verdiene.
4.2. Tap av viktig naturmangfold som følge av skadelige fremmede arter er redusert til et minimum. *Bærekraftsmål: nr. 15 og 17.*	• Bekjempe skadelige fremmede arter i kommunen. • Formidle oppdatert kunnskap om skadelige fremmede arter i kommunen. • Arbeide for å øke det biologiske mangfoldet i stedegen natur, slik at denne blir mindre sårbar for fremmede arter.
4.3. Tap av naturmangfold som følge av forurensning skal reduseres til et minimum. *Bærekraftsmål: nr. 14 og 15.*	• Arbeide for å begrense alle typer forurensning som påvirker naturen negativt, inkludert luftforurensning fra veitrafikk, plastforsøpling og avfall, skadelig plantevernmiddelbruk, næringsstoffutslipp fra landbruk og avløp, samt unødig bruk av lys som forstyrrer økosystemer.
4.4. Klimagassutslipp, som fører til tap av natur, skal reduseres og økosystemene skal være robuste mot klimaendringer. *Bærekraftsmål: nr. 13 og 15.*	• Styrke kommunens klimaarbeid gjennom mål og tiltak i klima- og energiplanen, i tråd med nasjonale og internasjonale klimamål. • Legge økt vekt på både bevaring av karbonrike arealer og økosystemers evne og bidrag til klimatilpasning i kommunal planlegging og forvaltning. • Legge til rette for utslippsfri ferdsel til lands og til vanns.

Foto: Rune Haldorsen

Samfunnsmål 5: Frisk Oslofjord og levende vassdrag

Færder kommune er en kystkommune med rundt 650 øyer og holmer. Langs kysten er det registrert store bløtbunnsområder i strandsonen og ålegrassamfunn, som er viktige oppvekstområder for mange arter. Færder nasjonalpark, som ligger i sin helhet i kommunen, beskytter både marine og landbaserte økosystemer, og er et populært område for friluftsliv og rekreasjon.

Tilstanden for livet i Oslofjorden og vannmiljøet i kommunen er svært dårlig. De fleste bekker og innsjøer har dårlig økologisk tilstand, og ingen oppfyller kravene til god kjemisk tilstand. Ifølge Havforskningsinstituttets rapport fra Havforskningen nr. 2024-15 er de fem største risikofaktorene for miljøet i ytre Oslofjord (i rangert rekkefølge): a) overhøsting, b) miljøgifter fra avløp, industri, transport og landbruk, c) mikroplast fra fritidsbåter, bildekk og fiskeutstyr, d) fysiske inngrep som bunntråling og bygging i strandsonen samt e) næringssalter fra landbruk og avløp som gir overgjødsling og oksygenmangel. Samtidig forsterker klimaendringer og høyere sjøtemperatur mange av disse problemene, blant annet ved å øke ekstremvær som kan føre til mer avrenning av forurensning og næringssalter til fjorden. Disse utfordringene skader viktige leveområder for dyr og planter og svekker fjordens tilstand.

For å redde Oslofjorden og forbedre vannmiljøet i Færder, er det helt avgjørende at vi handler nå. Dette krever at kommunen tar en helhetlig tilnærming og samarbeider tett med statlige og regionale myndigheter, innbyggere og frivillige organisasjoner. Bare gjennom felles innsats kan vi sikre bevaring av biologisk mangfold, redusere forurensning og beskytte kystsonen.

Slik vil vi ha det (mål)	Dette får vi til ved å (strategi)
5.1. Bærekraftige fiskebestander og et rikt artsmangfold i fjord og vassdrag. *Bærekraftsmål: nr. 6, 14 og 15.*	• Bidra til å ivareta vedtatte restriksjoner på fiske i Færder nasjonalpark og tilgrensende områder, samt andre deler av Oslofjorden. • Sikre økologisk viktige naturområder gjennom arealforvaltning. • Restaurere vassdrag og marint habitat slik at målene i vannforvaltningsplanen kan oppfylles. • Stimulere til opprettelse av marine nyttehager eller andre virkemidler som kan restaurere havets miljø.
5.2. Rene sjøområder og vassdrag fri for avfall og mikroplast. *Bærekraftsmål: nr. 6, 12 og 14.*	• Redusere og hente opp marint avfall og tapt fiskeredskap samt forbedre avfallshåndteringen i skjærgården. • Forebygge og hindre at mikroplast fra blant annet kunstgressbaner, lekeplasser og bildekk kommer på avveie. • Fremme bruk av miljøvennlige materialer ved tiltak i og ved vassdrag og sjøområder i kommunen.
5.3. En strandsone og skjærgård som er tilgjengelig for befolkningen og beskyttet mot utbyggingspress og naturinngrep. *Bærekraftsmål: nr. 11, 14 og 15.*	• Sikre befolkningens tilgang til båtliv og skjærgården ved å ta vare på eksisterende brygger. • I samarbeid med staten bidra til kjøp av attraktive strandeiendommer. • Ha en restriktiv holdning til tiltak i strandsone og i sjø. • Sikre at nye utbygginger og arealendringer ikke påvirker vassdrag og marine habitater negativt. • Legge til rette for befolkningens bruk av nasjonalparken i tråd med regelverket for nasjonalparken.
5.4. Bidra til god vannkvalitet i Oslofjorden og kommunens vassdrag ved å forebygge og redusere forurensning fra næringssalter, miljøgifter og andre skadelige stoffer *Bærekraftsmål: nr. 6, 11 og 14.*	• Redusere forurensning og avrenning fra jordbruket gjennom driftsformer som tar vare på matjorda, riktig gjødsling, sikker lagring av husdyrgjødsel og oppfølging av miljøkrav. • Beskytte vassdragene mot avrenning ved å etablere fangdammer og plante vegetasjon langs vassdrag og vedlikeholde bekker mot flom. • Redusere forurensning fra kommunale avløpssystemer gjennom nøye tilsyn, oppgradering av rørnett og renseanlegg. • Gjennomføre nitrogenrensing av avløpsvann i samarbeid med nabokommunene. • Følge opp private renseanlegg og fett- og oljeutskillere gjennom tilsyn og krav om oppgradering. • Bruke blågrønne løsninger og gjennomtrengelige overflater for å håndtere overvann, redusere forurensning og tilpasse oss klimaendringer. • Samarbeide med båthavnene om rensesystemer for spyling av båter og tømmestasjoner for båtseptik.

Borgheim

Samfunnsmål 6: Styrket næringsutvikling og arbeidsplassutvikling

Færder kommune er ved en korsvei hvor kommunens fokus på økt næringsutvikling er avgjørende for kommunens økonomiske fremtid. Kommunen har en anstrengt økonomi og må fortsette effektivisering og kostnadsreduserende tiltak, men må også fokusere betydelig på å øke kommunens inntektsside. Skatteinngang er et produkt av næringsutvikling, og økt fokus på reell næringsutvikling for å styrke inntektsgrunnlaget er derfor vesentlig. Det er derfor viktig å gjenskape positiv fremtidstro innen næringslivet, for å skape reell og verdiskapende næringsutvikling.

Færder kommune nord for Borgheim bærer preg av å være en forstadsdel til bykommunen Tønsberg, med tangerende næringsområder. Her er det naturlig å samarbeide med Tønsberg om felles næringsutvikling og planverk. Kommunens områder sør for Borgheim med Tjøme og Hvasser bør følgelig få et særskilt fokus på næringsutvikling. Slik skaper vi en helhetlig næringsutvikling i hele kommunen, og styrker lokalt arbeidsmarked.

Færder kommune har utfordringer knyttet til logistikk for vare- og persontransport. Transportsystemet ut og inn av Færder er sårbart og preget av flaskehalser over kanalen og gjennom Tønsberg by. «Bypakke Tønsberg-regionen» med ny fastlandsforbindelse vil forbedre denne situasjonen.

Tilgangen på sentrale næringsarealer er begrenset. Videre næringsutvikling bør i hovedsak tas gjennom fortetting og transformasjon i eksisterende næringsområder og sentre. Høgås og Lofterød er reservene for arealkrevende næringer. Ramdal og Kaldnes Vest er kommunens viktigste område for fremtidig næringsutvikling. Når ny fastlandsforbindelse blir realisert, vil Ramdal og Kaldnes Vest bli mer attraktive for næring.

Andre eksempler på viktige næringsområder ellers i kommunen er:
- Skallestad Øst
- Tenvik
- Mågerø
- Feierskauen
- Haugsjordet

Slik vil vi ha det (mål)	Dette får vi til ved å (strategi)
6.1. Færder er en attraktiv bokommune som tiltrekker kompetent arbeidskraft. *Bærekraftsmål: nr. 8, 9 og 11.*	• Tiltrekke kompetent arbeidskraft gjennom økt bostedsattraktivitet og en betydelig økning i boligbyggingen. • Tilrettelegge for arbeidsformer som gjør det mulig for flere å jobbe lokalt, f.eks. gjennom fleksible kontorfellesskap. • Arbeide aktivt for å tiltrekke nye og innovative næringer og bedrifter til kommunen.
6.2. Færder tilbyr gode rammevilkår og utviklingsmuligheter for næringslivet, for både etablerte og nye virksomheter. *Bærekraftsmål: nr. 8, 12, 14 og 15.*	• Utvikle felles strategier for reiseliv i samarbeid med Færder nasjonalpark som bygger på Oslofjordens og nasjonalparkens unike kvaliteter – med respekt for natur og bærekraft. • Ha god planberedskap for å kunne tilby attraktive tomter til bedrifter med høy verdiskaping som ønsker å utvide eller etablere ny næring. • Møte næringslivets behov for infrastruktur og arealer • Være en åpen og tilgjengelig samarbeidspartner for nye og eksisterende næringsaktører, og legge til rette for etablering og vekst gjennom tidlig veiledning, løsningsorientert dialog, forutsigbare rammer og effektive, samordnede plan- og byggesaksprosesser. • Støtte kommunens matprodusenter og andre primærnæringer og sjønære næringer som vi har særlige naturgitte forutsetninger for å lykkes med.
6.3. Flere ungdommer og unge voksne går fra utenforskap til arbeid og utdanning. *Bærekraftsmål: nr. 4, 8 og 9.*	• Ansette og følge opp flere lærlinger og gi arbeidspraksis for elever, studenter og unge voksne. • Styrke entreprenørskap og gründerskap blant unge med arenaer for innovasjon, nettverk og støtteordninger.
6.4. Næringslivet og kommunene i Færder og Tønsberg samarbeider om næringsutvikling. *Bærekraftsmål: nr. 8 og 11.*	• Næringslivet og kommunene i Færder og Tønsberg samarbeider om næringsutvikling. • Felles rekruttering av næringsaktører og personer med ønsket kompetanse. • Ta initiativ overfor Tønsberg kommune om en felles strategisk næringsplan for Tønsbergregionen. • Samarbeide tett med Tønsberg kommune og Vestfold som region for å utvikle næringsområder og nødvendig infrastruktur.
6.5. Færder kommune arbeider i tett samarbeid med næringsaktører for å utvikle eksisterende og nye næringsarealer. *Bærekraftsmål: nr. 8 og 11.*	• Ha oversikt til enhver tid over ledige næringslokaler og næringseiendommer, og deres potensial for utvikling og fortetting. • Bedre samarbeidet med næringslivet om prosesser og saker som gjelder regulerings- og byggesaksbehandling.

AREALSTRATEGI

En arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel er en overordnet strategi for hvordan kommunen skal utvikle seg og ivareta arealene sine for å nå og støtte opp under de langsiktige målene i samfunnsdelen. Den skal danne grunnlaget og legge føringer for kommuneplanens arealdel og mer detaljerte arealplaner, og skal vise hvor og hvordan vekst, utbygging og vern skal skje, og hvilke områder som skal prioriteres.

Arealstrategien består av tre deler. Den første delen er et kart som viser strategien i form av en kartillustrasjon. Den andre delen er en beskrivelse og ønsket utvikling av kommunens senterstruktur bestående av områdesentre, lokalsentre og nærsentre. Den tredje delen er en konkretisering og detaljering av innholdet i samfunnsdelen, gjeldende kommuneplans arealdel og statlige og regionale føringer.

Borgheim

Arealstrategikart

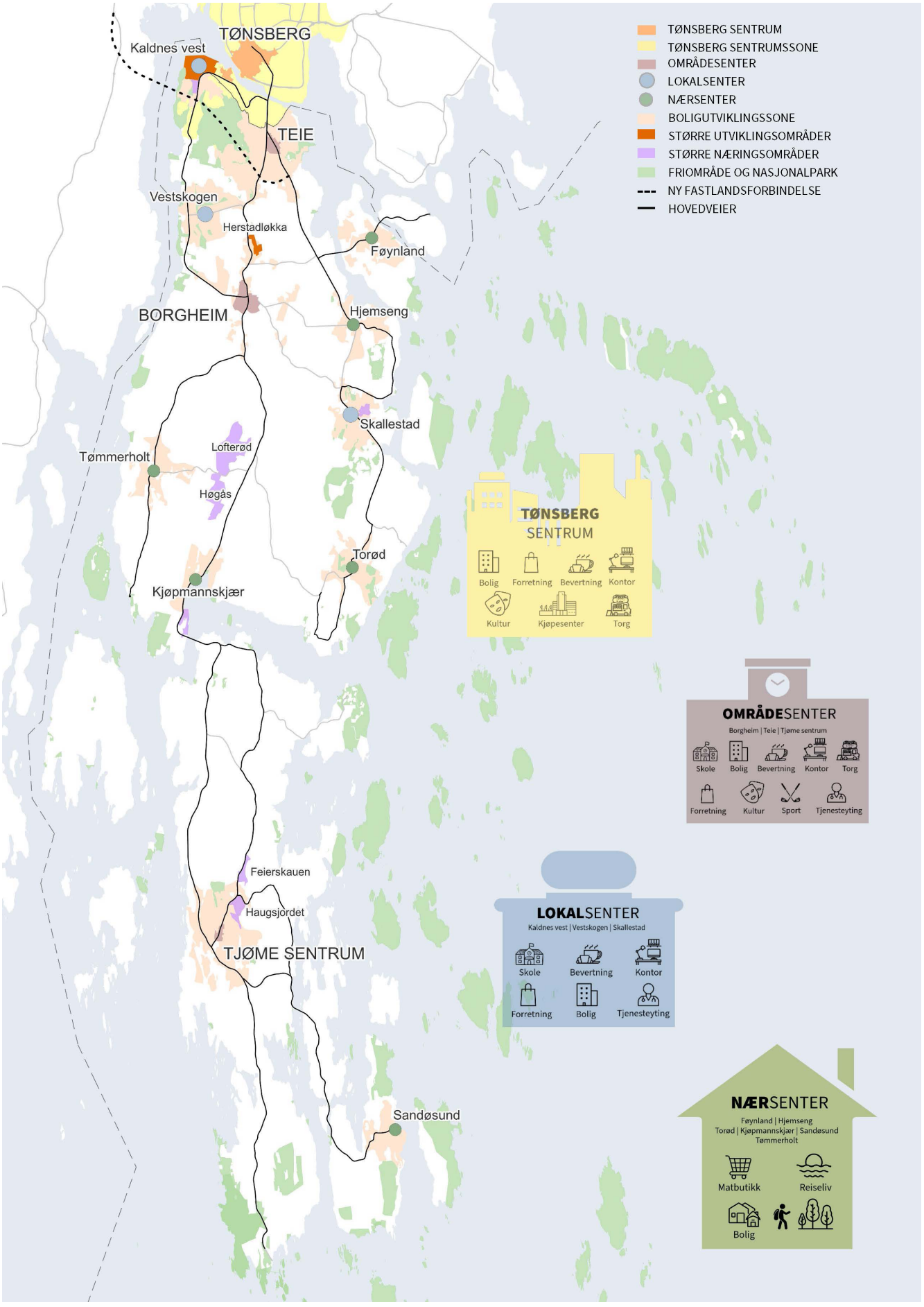

Senterstruktur

Kommunens senterstruktur er bygget opp i tre nivåer: Områdesenter, lokalsenter og nærsenter. I tillegg er det hensiktsmessig å inkludere Tønsberg sentrum som et eget nivå over kommunens senterstruktur, hvor de fleste funksjoner for Færders innbyggere er.

Områdesentrene
Kommunens tre områdesentre: Borgheim, Tjøme sentrum og Teie sentrum er viktige utviklingsområder i kommunens fremtidige utvikling. Alle områdene har et stort potensial for boligutvikling gjennom fortetting og transformasjon. Kommunesentrene skal også videreutvikles som lokale service- og møteplasser, og fylle et regionalt behov. Her skal man finne privat- og offentlig service, kultur- og rekreasjonstilbud og arbeidsplasser. Borgheim vil ha funksjonen som kommunesenter med konsentrasjon av offentlig tjenesteyting, mens Teie sentrum vil være kommunens viktigste handelssenter. Tjøme sentrum vil være senter med daglige servicebehov for sørlige deler av kommunen, med særlig innretning mot turisme.

Lokalsentrene
Kommunens lokalsentre er Skallestad og Vestskogen, samtidig som det planlegges for et lokalsenter på Kaldnes vest. Lokalsentrene ligger i noen av de mest befolkningstette områdene i kommunen. De skal utvikles til servicesentre, hvor man får dekket de daglige servicebehovene, som dagligvarer, kiosk og andre småbutikker, frisør, lege, tannlege etc. Lokalsentrene skal også fungere som møteplasser, med utvendig oppholdsplass. Kaldnes vest planlegges med et bredt spekter av tjenester og fasiliteter, og vil utvikles gradvis i tilknytning til den øvrige transformasjonen av bolig og næring.

Nærsentrene
Kommunens nærsentre er Føynland, Hjemseng, Tømmerholt, Torød, Kjøpemannsskjær og Sandøsund. Nærsentrene i Færder er servicesentre tilknyttet mindre tettsteder, der man får dekket enkelte eller flere av de daglige servicebehovene. Et nærsenter kan for eksempel inneholde en liten nærbutikk, barnehage, skole og idrettsanlegg. Hvilke funksjoner et nærsenter har, vil variere fra sted til sted, med utgangspunkt i stedets lokale egenart og beliggenhet.

Boligutviklingssoner
Boligutviklingssoner er områder hvor kommunen ønsker å styre boligutviklingen, i form av fortetting, transformasjon og annen arealutvikling. Utenfor boligutviklingssonene skal boligutviklingen i hovedsak begrenses til skånsom fortetting og videreutvikling av eksisterende boligområder og grender.

Boligutviklingssonene er veiledende og angir prioriteringsområder for boligutvikling. Grad og form for utvikling vil variere mellom sentrale og mindre sentrale områder, og mellom områdesentre, lokalsentre og nærsentre. Utviklingen skal ta utgangspunkt i stedets karakter og identitet, samtidig som det legges til rette for transformasjon og endret arealbruk der dette er del av ønsket stedsutvikling.

Innenfor boligutviklingssonene skal grønnstruktur, dyrket mark og LNF-områder i strandsonen hensyntas.

Utenfor de definerte boligutviklingssonene kan nye boligområder vurderes som del av kommuneplanens arealdel der dette etter en samlet vurdering bidrar til ønsket befolkningsutvikling og styrker lokalsamfunn. Vurderingen skal omfatte statlige planretningslinjer og vesentlige nasjonale og regionale hensyn.

Strategier

1. Vekst og arealutvikling

- 1.1. Lokalisere fremtidige boliger og tjenester slik at de bygger opp under kommunens senterstruktur.
- 1.2. Prioritere at boligbyggingen skjer innenfor kommunens senterstruktur og tilhørende boligutviklingssone og langs hovedveiene.
- 1.3. Styrke områdesentrene og lokalsentrene, som handelssentre og sosiale og kulturelle møteplasser.
- 1.4. Lokalisere fremtidig sosial infrastruktur innenfor kommunens senterstruktur, samtidig som det åpnes for videreutvikling av eksisterende infrastruktur utenfor senterstrukturen.
- 1.5. Tilrettelegge for høy arealutnyttelse og byggehøyder i område- og lokalsentrene og områdene rundt.
- 1.6. Tilpasse arealreserver til fremtidig behov. Areal som er avsatt eller regulert til bebyggelse som har ligget over lengre tid, men ikke bygd ut, skal vurderes tilbakeført.
- 1.7. Formål i kommuneplanens arealdel skal gjenspeile etablert bruk, og det som er ønsket utvikling.

2. Stedsutvikling

- 2.1. Legge til rette for varierte boligtyper og sosial bærekraft i nye boligprosjekter, gjennom arkitektur og boformer som fremmer deling, felles møteplasser og universell utforming. Utviklingen skal skje i nært samarbeid med eiendomsutviklerne og tilpasses etterspørsel og behov.
- 2.2. Tilrettelegge for bomiljøer og sentrumsutvikling som støtter aldersvennlige samfunn, med god og effektiv levering av kommunale tjenester, og der flest mulig har gangavstand til hverdagsfunksjoner i område- og lokalsentrene.
- 2.3. Styrke områdesentrene med fokus på boliger, sosiale møteplasser, grønnstruktur, samt handel og kulturelle aktiviteter for alle aldersgrupper.

3. Næring og verdiskaping

Jordvern:

- 3.1. Nedbygging av dyrka eller dyrkbar jord tillates ikke, med mindre tungtveiende samfunnsinteresser tilsier det.

Energi:

- 3.2. Lokalisere en stor andel ny bebyggelse slik at energibehovet til transport og drift av bygg reduseres.
- 3.3. Legge til rette for lokal produksjon av fornybar energi, fortrinnsvis på bebygde og grå arealer. Utbygging av energianlegg på arealer som er i konflikt med viktige naturverdier, viktige landskapsverdier, dyrka og dyrkbar mark, myr og karbonrike skogsarealer tillates ikke.

Næringsarealer:

- 3.4. Lokalisere arbeidsintensive næringer i eller nær område- og lokalsentrene.
- 3.5. Ny detaljhandel plasseres fortrinnsvis innenfor kommunens senterstruktur, og plasskrevende varehandel skal plasseres utenfor sentrene, men i tilknytning til kommunens hovedveisystem.
- 3.6. Videreutvikle etablerte næringsområder med vekt på effektiv arealbruk, kvalitet og redusert transportbehov.
- 3.7. Sørge for å utvikle næringsområder/-miljøer som virker tiltrekkende på bedrifter med vekstpotensial for flere lokale arbeidsplasser.
- 3.8. Sikre eksisterende næringsarealer langs sjøen som er tilrettelagt for næring.
- 3.9. Tilrettelegge for mellomlagring, foredling og sortering av masser og andre sirkulære ressurser.
- 3.10. Sikre fleksibilitet i arealplanlegging for næringsarealer, blant annet gjennom kommuneplanens arealdel, slik at de kan tilpasses endringer i samfunnet.

4. Mobilitet og tilgjengelighet

- 4.1. Samordnet areal- og transportplanlegging legges til grunn for å sikre god fremkommelighet for personbiltrafikk, samtidig som bilbruk kombineres effektivt med kollektivtransport, gange og sykkel.
- 4.2. Planleggingen skal bygge på et prinsipp om balansert mobilitet, der privatbil, kollektivtransport, gange, sykkel og delte løsninger utfyller hverandre og gir innbyggerne fleksible transportvalg.
- 4.3. Sørge for en raskest mulig og mest mulig effektiv utbygging av ny fastlandsforbindelse med tilhørende infrastruktur for å styrke regional tilgjengelighet, næringsutvikling og fremkommelighet for både person- og næringstransport.
- 4.4. Legge til rette for innfartsparkering langs hovedveiene og tilstrekkelig parkeringsareal i tilknytning til sentrumsområdene.

5. Natur og miljø

Natur:

- 5.1. Prioritere transformasjon og fortetting i allerede utbygde områder for å redusere behovet for nye naturinngrep og behovet for omdisponering av karbonrike arealer som myr, våtmark og skog.
- 5.2. Unngå tap av natur, og ved inngrep skal det vurderes tiltak som styrker eller gjenoppretter naturkvaliteter.
- 5.3. Gjennomgå eldre arealplaner som legger opp til nedbygging av natur, med sikte på revisjon eller opphev ing (planvask).
- 5.4. Bevare og forsterke grønne korridorer i det bebygde landskapet, både som leveområder for arter og som forbindelser mellom større naturområder for befolkningen.

Oslofjorden:

- 5.5. Nye boliger i 100-metersbeltet utenfor den definerte senterstrukturen og tilhørende boligutviklingssoner, eller utenfor områder avsatt til boligbebyggelse med byggegrense mot sjø, tillates ikke.
- 5.6. Nye fritidsboliger tillates kun i områder som er avsatt til fritidsbebyggelse og som ligger utenfor 100-metersbeltet.
- 5.7. Nye utbygginger og arealendringer kan bare tillates der nasjonale regler åpner for dette.
- 5.8. Bidra aktivt til restaurering eller reetablering av viktige marine naturtyper for å styrke den økologiske tilstanden i Oslofjorden.
- 5.9. Sikre befolkningens tilgang til båtliv og skjærgården ved å legge til rette for nødvendige tiltak i eksisterende brygger, samtidig som inngrep i sjø gjennomføres i tråd med gjeldende regelverk.

Friluftsliv:

- 5.10. Vurdere sikring av eksisterende og nye friluftsområder gjennom arealplanlegging og offentlige kjøp. Eiendommer i strandsonen og nær friluftsområder i befolkningstette områder vurderes som spesielt viktige.

Klima og klimatilpasning:

- 5.11. Vurdere klimarisiko og klimatilpasning i all planlegging, for å forebygge uønskede hendelser som flom, oversvømmelse, ras og skred. Naturbaserte løsninger for overvannshåndtering skal benyttes der det er mulig.

KOMMUNEPLANENS ROLLE I PLANSYSTEMET

Kommuneplanen er ikke svaret på alle utfordringer, men starten på en felles innsats for å møte samfunnsutfordringene og nå målene for Færder kommune.

Som kommunens overordnede styringsdokument gir kommuneplanen retning for utviklingen av lokalsamfunnet. Den legger grunnlaget for prioriteringer og beslutninger, mens detaljer og konkret oppfølging skjer gjennom temaplaner, virksomhetsplaner og årlige budsjetter.

Gjennom helhetlig planlegging og bred involvering skal kommuneplanen bidra til en trygg, bærekraftig og fremtidsrettet utvikling av Færder, til beste for innbyggerne, næringslivet og naturen.

Hva er våre utfordringer?

PLANSTRATEGI

Hva skal kommunen oppnå?

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Hvordan skal arealene disponeres?

KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Hvordan skal kommunen jobbe?

TEMAPLANER OG VIRKSOMHETS-PLANER

Hva skal kommunen gjøre det neste året?

BUDSJETT- OG ØKOMIMIPLAN

MEDVIRKNING

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel har vært preget av bred medvirkning. Kommunen har gjennomført åpne møter, temamøter, digitale medvirkningsaktiviteter og dialog med næringsliv, frivillighet, ungdom, interesse-organisasjoner og regionalt nivå. Det har også vært mulig å gi skriftlige innspill gjennom et høringsskjema.

Medvirkningsinnspillene er oppsummert i egen medvirkningsrapport og i oversikten over høringsuttalelser. Disse dokumentene ligger til grunn for vurderingene som er gjort i planforslaget.

FORKLARING PÅ ORD OG BEGREPER

Aldersvennlig boligstruktur
Boliger og bomiljøer som er tilpasset eldre personers behov, med fokus på tilgjengelighet, trygghet og nærhet til tjenester.

Arbeidsintensiv næring
Næring som krever høy arbeidsinnsats per produsert enhet, og ofte sysselsetter mange personer.

Arealnøytralitet
Prinsipp om at nye utbygginger skal skje uten å øke det totale arealet som tas i bruk, for å bevare natur og jordbruksområder.

Blågrønne løsninger
Naturbaserte tiltak som kombinerer vannhåndtering (blått) og vegetasjon (grønt), og bidrar til klimatilpasning, økt biologisk mangfold og bedre lokalmiljø.

Digital sårbarhet
Risikoen for at svikt i digitale systemer, nettverk eller datasikkerhet påvirker samfunnsfunksjoner, personvern eller beredskap.

Fangdammer
Små dammer som fanger opp forurensning og partikler fra avrenning før det når vassdrag eller sjø.

Fragmentering av natur
Store sammenhengende naturområder blir delt opp i mindre, isolerte flekker, ofte på grunn av menneskelig aktivitet som veibygging, utbygging og jordbruk.

Forebyggende
Tiltak som skal redusere risiko for at sykdom eller problemer oppstår. Fokus er å hindre negative hendelser eller utvikling av helseproblemer. For eksempel vaksiner, helsekontroller, trafikksikkerhetstiltak, tiltak for å redusere rusbruk.

Fysiske og sosiale rammer
Med fysiske og sosiale rammer menes: Fysiske rammer er idrettsanlegg, lekeplasser, trygge gangforbindelser, friområder, skoler m.m., mens sosiale rammer er frivillige lag og foreninger, skole, barnehage, møteplasser m.m.

Helsefremmende
Tiltak eller aktiviteter som gjør det lettere for folk å ha god helse og trivsel - for eksempel gjennom trygge nærmiljøer, gode møteplasser, sunne valg og støtte i hverdagen.

Heltidskultur og årsturnus
En arbeidsorganisering og kultur som fremmer heltidsstillinger og forutsigbar arbeidstid gjennom hele året, særlig i helse- og omsorgssektoren.

Hovedveier i kommunen
Med hovedveier forstås de veiene som nå trafikkeres av bussrutene 02, 022, 113a, 113b, 116a og 116b.

Integrerte fellesfunksjoner
Fellesrom og funksjoner i boligprosjekter som deles av beboerne, som vaskeri, gjesterom, verksted eller felles oppholdsrom, for å styrke sosialt fellesskap og effektiv arealbruk.

Karbonlagring
Prosessen der karbon bindes i naturen, for eksempel i jord, skog eller hav, og dermed reduserer CO_2 og andre klimagasser i atmosfæren.

Karbonrike arealer
Områder som naturlig lagrer mye karbon, som myr, skog og våtmark.

Kjemisk tilstand
Et mål på forurensningsnivået i vannforekomster, basert på tilstedeværelse av miljøgifter.

Klimarisiko
Risiko for skade eller tap som følge av klimaendringer, som ekstremvær, havnivåstigning eller tørke.

LNF-områder
Områder avsatt eller regulert til landbruk, natur og friluftsliv, der utbygging er sterkt begrenset.

Levekår og levekårsoner
Levekår beskriver befolkningens tilgang til ressurser som utdanning, inntekt, bolig og helse. Levekårsoner er geografiske områder der levekår måles og analyseres for å avdekke sosiale forskjeller og målrette tiltak.

Marine og landbaserte økosystemer
Marine økosystemer finnes i hav og kystområder, mens landbaserte økosystemer er skog, myr og fjell. Begge er viktige for biologisk mangfold og naturens kretsløp.

Mobilitet og mobilitetsanalyse
Mobilitet handler om folks mulighet til å forflytte seg. Mobilitetsanalyse brukes for å forstå transportbehov, reisemønstre og tilgjengelighet, ofte brukt i planlegging for å fremme effektiv og bærekraftig transport.

Naturbaserte løsninger
Tiltak som bruker naturens egne prosesser for å løse samfunnsutfordringer, som overvannshåndtering, flomvern og beplantning, for eksempel grønne tak eller åpne bekker.

Naturregnskap
En oversikt som viser hvor mye natur som finnes i et område, hvilken tilstand den er i, hvilke samfunnsnyttige funksjoner den har, og hvordan dette endrer seg over tid.

Naturrestaurering
Tiltak for å gjenopprette ødelagt natur, som å tilbakeføre myr eller fjerne inngrep i vassdrag.

Planvask
Gjennomgang og oppdatering av gamle planer for å rydde i utdaterte eller overlappende bestemmelser, og sikre at planverket er aktuelt og i tråd med dagens behov.

Proporsjonal universalisme
Tiltak som gjelder alle, men som er utformet slik at de som trenger mest hjelp får mest støtte.

ROS (Risiko- og sårbarhetsanalyse)
En vurdering av uønskede hendelser og sårbarheter, brukt for å forebygge og håndtere risiko i samfunnsplanleggingen.

Samordnet areal- og transportplanlegging
Planlegging der utbygging og transport sees i sammenheng for å redusere bilbruk og fremme bærekraftig mobilitet.

Sirkulære ressurser
Ressurser som gjenbrukes, deles eller resirkuleres for å redusere avfall og forbruk.

Sosial mobilitet
Sosial mobilitet betyr hvor lett eller vanskelig det er for mennesker å bevege seg opp eller ned i samfunnet, for eksempel i utdanningsnivå, yrkesstatus eller inntekt. Det handler om hvor mye muligheter folk har til å endre sin sosiale posisjon uavhengig av bakgrunn.

Sosial infrastruktur
Tjenester og møteplasser som støtter innbyggernes velferd og fellesskap, som barnehager, skoler, helsetjenester, kulturarenaer og idrettsanlegg.

Tidlig innsats
Hjelp og støtte som settes inn så tidlig som mulig for å hindre at små utfordringer utvikler seg til større problemer.

Transformasjon
Endring eller omforming av et område, ofte fra tidligere industri- eller næringsformål til nye formål som bolig, næring eller byområde.

Trygghetsskapende teknologi
Teknologi som gir økt trygghet for brukere og ansatte i helse- og omsorgstjenester, som GPS-sporing, digitale medisindispensere, varsling ved fall, eller sensorer som registrerer bevegelse og behov for hjelp.

Universelt utformet
Tiltak som er planlagt og gjennomført slik at alle kan bruke dem på en enkel og likeverdig måte, uten behov for spesielle tilpasninger - uansett funksjonsevne, alder eller forutsetninger.

Økologisk tilstand
Et mål på hvor god tilstanden i et økosystem er, basert på faktorer som artsmangfold, vannkvalitet og naturens evne til å fornye seg selv.

Telefon: 33 39 00 00
postmottak@faerder.kommune.no
www.faerder.kommune.no

Kommunenr.: 3911 | Org.nr.: 817 263 992

FÆRDER KOMMUNE
– med vind i seilene